

Les Planes de Ventoses i la Serra de Biscarri (7,8Km)

Cabana de Ca la Madrona

La Serra de Biscarri es troba al nord-est de la Serra de Bellmunt, sobre les Planes de Les Ventoses. Destaca la seva flora, que confirma que la Serra de Bellmunt-Almenara és una zona de transició entre el Prepirineu i la Plana de Lleida. També hi trobem un bosquet de d'alzina carrasca i altres espècies, entre les quals hi podem destacar el lligabosc etrusc i el càdec.

Sortirem de Cal Monic per anar a trobar la banquetta de la primera sèquia del Canal d'Urgell, que seguim cap a l'oest. A 1Km creuem el primer pont que trobem, i seguim uns 600m en sentit nord i, poc a poc, es van descobrint els secans de la Plana de Bellmunt-Almenara. Arribem a la cruïlla

del Camí Ral, on hi trobem una petita bassa de pedra que, tot i el suau pendent dels camps, recollia les aigües per abastir les necessitats de la gent i animals que treballaven aquestes terres.

En aquest punt, a la primavera i estiu, és molt divertit observar-hi a primeres hores del matí o capvespre el gaig blau, l'abellerol, el milà reial i el milà negre voleiant i disputant-se aquest espai.

Bassa d'aigua, cabana de Ca la Madrona al fons

Travessem el camí ral i seguim en sentit nord, a 120 metres hi trobem la interessant i bonica cabana Ca la Madrona.

Quan el tros quedava allunyat del poble i la feina representava més d'un jornal, la família: pare, mare, fills i padrins i mossos, si era el cas, preferien quedar-se a dormir a la finca fins que la feina no era acabada. Així s'estalviava temps i sobretot cansament, tant a les persones com als animals. Preveient tal contingència, les cabanes s'ampliaven amb nous departament, o alhora de construir-les es dissenyaven més grans o s'hi feia més d'una estança, així els animals estaven aïllats de les persones.

Així van aparèixer nous tipus de cabana, com les cabanes amb dormidor, com la de Ca la Madrona .

Continuem pel mateix camí i, a 800m, hi trobem la cabana de Cal Marino.

Cabana de Cal Marino, enmig de les Planes de Les Ventoses

Una cabana amb trespol, que divideix la cabana en alçada. Així als baixos s'hi instal·lava l'animal i les eines, i a la part superior, a la qual s'hi accedia per un escales interiors o exteriors, es dedicava a l'habitatge de les persones. En aquesta cabana hi destaca la presència d'una cisterna en el pis superior, la qual servia per recollir l'aigua de la pluja.

Entre les dues cabanes, en els grans camps de cereal, el sisó hi arriba a l'abril en grups de 10 o 20 individus i, el mascle, hi troba un indret ideal per fer els seus divertits cants i petits salts d'aparellament.

La Sisó entre roelles, el so que fa quan volen és el que li dona el seu nom

Continuem cap a la carena nord de la Serra de Bellmunt, a l'esquerra, enmig d'un tossalet erm, s'hi pot veure una petita cabana de volta sense porta que sembla observar tot el que passa als secans de les planes de Ventoses.

Cabana del Queralt, en plena Serra de Biscarri, un excel·lent mirador de les Planes de Ventoses

Ja en plena Serra de Biscarri, travessem el bosquet d'alzines que ens queda davant i arribem a la sèquia petita, girem a la dreta i la seguim fins a trobar el següent pont.

Sèquia petita, que delimita la Serra de Bellmunt i duu l'aigua als pobles de la Ribera del Sió

En aquest punt, tornem a girar a la dreta i continuem per un caminet que rodeja la petita Serra de Biscarri per l'est. A 200m del pont, entre bancals d'ametllers plantats hi ha la vella Cabana de volta tapada del Pijoan. Una cabana singular en tota la seva estructura i la gran menjadora que hi trobem en el seu interior.

Cabana del Pijoan, totalment integrada a l'entorn

Deixem la cabana a la nostra esquena i seguim fins a topiar amb el camí que creua la Serra de Bellmunt d'est a oest, paral·lel al camí ral.

Girem a l'esquerra fins a la Trinxera del Canal. El darrer obstacle geològic que havia de superar el canal d'Urgell abans d'entrar a la plana d'Urgell era la serra de Bellmunt-Almenara i, la solució escollida fou la construcció d'aquesta gran trinxera. La resseguiem quasi bé en tota la seva totalitat i podrem observar sobre el nostre camí, les restes de la caserna que dona nom a la trinxera, des d'on hi havia una fantàstica vista del pas del canal i es vigilava la construcció de la trinxera i també del terraplè.

La trinxera té una llargada de 1700 metres i una profunditat de 23 metres i en la seva construcció hi van participar 600 obrers que s'encarregaven d'excavar i recollir els trossos de roca provinents d'explosionar les masses de roca. La terra i els trossos de roca recollits s'utilitzaren per construir el terraplè de Castellserà que hi ha pocs metres més endavant.

No queda clar si la caserna va ser només quarter o va ser també presidi. Un cop finalitzada la construcció del canal, la caserna va servir varis anys de vivenda pel canaler, que s'encarregava d'aquell tram del canal principal.

Trinxera de la caserna, pas per on el Canal d'Urgell travessa la Serra de Bellmunt Almenara

Baixarem fins al naixement de la primera sèquia, una de les cinc sèquies que cop finalitzades les obres del canal d'Urgell van ser necessàries construir per regar els camps que es hi havia entre el canal principal i el riu Segre.

La primera sèquia, rega els termes municipals de Castellserà, Penelles, Bellmunt d'Urgell, Bellcaire d'Urgell i la Sentiu de Sió. I té una longitud aproximada de 20 quilometres.

La seva situació, adossada a la serra de Bellmunt per la seva cara sud, fa que només pugui subministrar aigua pel seu costat esquerra.

Seguirem la banquetta uns 300m per arribar a Cal Monic i finalitzar aquesta ruta.